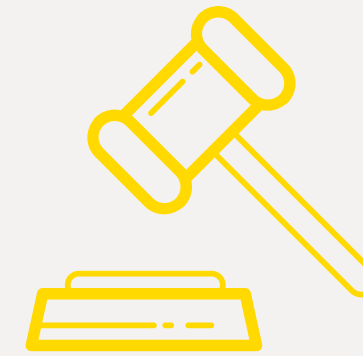

Νόμος 3500/2006

Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Εξετάζουμε τον ν.3500/06 γιατί:

Ο εκπαιδευτικός δημοσίου ή ιδιωτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος, καθώς και πάσης φύσεως Μονάδων προσχολικής αγωγής, που αντιλαμβάνεται ή πληροφορείται ότι έχει διαπραχθεί έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας εις βάρος ανηλίκου, έχει την υποχρέωση να το ανακοινώσει στο διευθυντή της σχολικής μονάδας και εκείνος να το καταγγείλει αμέσως στον εισαγγελέα ή την αστυνομία (ΑΡΘΡΟ 23, ν. 3500/2006)

Ο ν.3500/06:

- Παρέχει ειδική και αυξημένη προστασία στο ανήλικο θύμα ενδοκοικογενειακής βίας

- Αποτελεί ειδικότερα προσπάθεια υλοποίησης του άρθρου 19 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, για την ανάληψη μέτρων με στόχο τη διασφάλιση της προστασίας του ανηλίκου από την άσκηση βίας εντός του οικογενειακού ή κάποιου εναλλακτικού αυτού περιβάλλοντος

- Ο εν λόγω νόμος επιδοκιμάστηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ σε σχετική έρευνα για τη βία εναντίον των παιδιών, General Assembly of United Nations, Report of the independent expert for the United Nations study on violence against children, A/62/209, 7 August 2007, note 25,9

Ο ν.3500/2006 ορίζει την εξής ιδιαιτερότητα ως προς τη σχέση εμπιστοσύνης

 Τελείται μεταξύ προσώπων, τα οποία έχουν μεταξύ τους ιδιαίτερη σχέση

 Προϋποθέτει κατάχρηση εξουσίας αυτής της σχέσης εμπιστοσύνης

 Η βία μέσα στην οικογένεια βρίσκεται σε άμεση σχέση με την έννοια του ελέγχου και της εξάρτησης, οικονομικής και κοινωνικής, ανάμεσα στο θύτη και στο θύμα, εξαρτώμενα δε άτομα και συνεπώς θύματα της ενδοοικογενειακής βίας αποτελούν συνήθως οι γυναίκες, οι υπερήλικες και τα ανυπεράσπιστα παιδιά

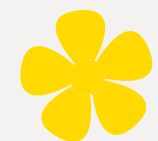
Ορισμός ενδοοικογενειακής βίας στον ν.3500/2006

Ως ενδοοικογενειακή βία ορίζεται κάθε είδους σωματική, σεξουαλική ή ψυχολογική βία που ασκείται σε βάρος του θύματος από τον πρώην ή νυν σύζυγο ή σύντροφο, καθώς και από μέλη της οικογένειάς του

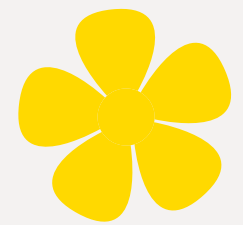
Κύριες εκφάνσεις της ενδοοικογενειακής βίας αποτελεί η βία μεταξύ συζύγων ή συντρόφων, οι επιθέσεις εφήβων προς τους γονείς, η κακοποίηση και εκμετάλλευση ανηλίκων ή ηλικιωμένων μελών της οικογένειας

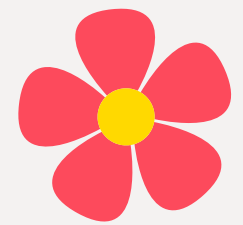
Η ενδοοικογενειακή βία περιλαμβάνει, συνήθως, πέραν της προσβολής της προσωπικότητας του θύματος, σειρά αδικημάτων (εξύβριση, παράνομη βία, απειλή, παράνομη κατακράτηση, σωματική βλάβη, υφαίρεση, βιασμό, αιμομιξία, σωματεμπορία), που προβλέπονται και τιμωρούνται από τις διατάξεις του ποινικού μας δικαίου

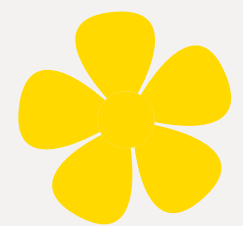
Τι περιλαμβάνει η σωματική κακοποίηση σύμφωνα με τον ν.3500/2006:

Συνήθως: μώλωπες, τα σημάδια από δυνατό σφίξιμο και δάγκωμα, τα εγκαύματα, τα τραύματα λόγω βύθισης σε νερό, δηλητηρίαση, τα τραύματα οστών και κλειδώσεων, τα εσωτερικά τραύματα και τα τραύματα από τράνταγμα

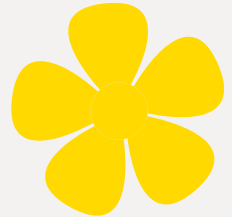
Το «σύνδρομο Μυγκάουζεν δι' αντιπροσώπου», περίπτωση όπου ο γονέας κατασκευάζει ψευδώς ένα ιατρικό πρόβλημα για το παιδί προκαλώντας ιατρικά συμπτώματα, ώστε να αποτιμηθούν ή να προκαλέσουν μια γνωστή διαταραχή ή να δημιουργήσουν σοβαρό διαγνωστικό πρόβλημα στους γιατρούς

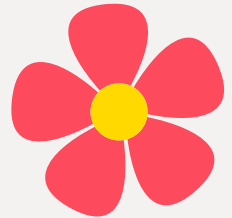

Το «σύνδρομο δυστροφίας μη-οργανικής αιτιολογίας», νοσολογική οντότητα σύμφωνα με την οποία το βάρος του παιδιού βρίσκεται κάτω από τα φυσιολογικά όρια, χωρίς να υπάρχει κάποια οργανική νόσος ή κληρονομική επιβάρυνση

Τι περιλαμβάνει η σωματική κακοποίηση σύμφωνα με τον ν.3500/2006:

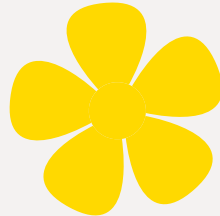
 Κάθε είδους τραυματισμός ή κάκωση, διαβαθμισμένης σοβαρότητας (από το απλό χαστούκι στο πρόσωπο μέχρι την εκ προθέσεως ανθρωποκτονία)

 Και σε παιδιά διαφορετικών ηλικιών, που δεν οφείλεται σε ατύχημα και παρατηρείται συχνότερα στο κεφάλι και στα άκρα του παιδιού, δηλαδή στα **ακάλυπτα μέρη του σώματος**

Τι περιλαμβάνει η σεξουαλική κακοποίηση σύμφωνα με τον ν.3500/2006:

 Στην περίπτωση της σεξουαλικής κακοποίησης του ανηλίκου στο χώρο της οικογένειας παρατηρείται η εμπλοκή σε σεξουαλικές δραστηριότητες εξαρτημένων και ανώριμων, ως προς την ολοκλήρωση της ανάπτυξης τους, παιδιών και εφήβων που δεν είναι σε θέση να δώσουν την έγκυρη συναίνεσή τους και χωρίς να τις κατανοούν συνειδητά, ενώ πρόκειται για πράξεις που παραβιάζουν τις αντιλήψεις της κοινωνίας, αναφορικά με τους οικογενειακούς ρόλους

 Λαμβάνει δε διάφορες μορφές, από την έκθεση σε επίδειξη, τις θωπείες, την εκπόρνευση, την επιβολή σεξουαλικής βίας από τρίτο και τις ασελγείς πράξεις, μέχρι το βιασμό και την αιμομιξία

Ο ν.3500/2006 περιλαμβάνει τις εξής μορφές :

- ενδοοικογενειακή βαριά σωματική βλάβη (κάθειρξη έως 10 έτη)
- ενδοοικογενειακή απλή σωματική βλάβη ως μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης, επικίνδυνης για την υγεία, ή ψυχικού πόνου, ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, ιδίως με την παρατεταμένη απομόνωση του θύματος (κάθειρξη) και στην επιβαρυντική περίπτωση που το θύμα είναι ανήλικος (κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών)
- βιασμός (κάθειρξη)
- κατάχρηση σε ασέλγεια (κάθειρξη έως 10 έτη)

Προσβολές της Σωματικής Ακεραιότητας

- ενδοοικογενειακή απλή σωματική βλάβη και εντελώς ελαφριά σωματική βλάβη που προξενείται από συνεχή συμπεριφορά (φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους)
- ενδοοικογενειακή επικίνδυνη σωματική βλάβη (φυλάκιση τουλάχιστον 2 ετών)
- ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη σε βάρος εγκύου ή σε βάρος μέλους της οικογένειας το οποίο, από οποιαδήποτε αιτία, είναι ανίκανο να αντισταθεί (φυλάκιση τουλάχιστον 2 ετών)
- ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη τελεσθείσα ενώπιον ανήλικου μέλους της οικογένειας (φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους)

Προσβολές της Προσωπικής Ελευθερίας

- ενδοοικογενειακή παράνομη βία (φυλάκιση τουλάχιστον 6 μήνες)
- ενδοοικογενειακή παράνομη απειλή (φυλάκιση)

Προσβολές της Γενετήσιας Αξιοπρέπειας

- ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας (φυλάκιση μέχρι 2 έτη)
- ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας σε βάρος ανήλικου (φυλάκιση τουλάχιστον 6 μήνες έως 3 έτη)

Ν. 3500/2006, όπως τροποποιήθηκε με Ν.4531/2018 - Η έννοια της οικογένειας

Ως οικογένεια ορίζεται :

- Οι σύζυγοι, «ή πρόσωπα που συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης» γονείς, συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας και τα θετά παιδιά τους (είτε συγκατοικούν είτε όχι)
- Εφόσον συγκατοικούν, συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τέταρτου βαθμού π.χ. θείοι-ανίψια, ξαδέρφια, πρόσωπα για τα οποία έχει ορισθεί επίτροπος, δικαστικός συμπαραστάτης ή ανάδοχος γονέας από το δικαστήριο ένα μέλος της οικογένειας π.χ. το παιδί που βρίσκεται υπό επιτροπεία θεωρείται μέλος της «οικογένειας» του επιτρόπου του, καθώς και κάθε ανήλικο πρόσωπο που μένει με την οικογένεια
- Μόνιμοι σύντροφοι των γονέων, εφόσον συγκατοικούν

Ν. 3500/2006, όπως τροποποιήθηκε με Ν.4531/2018 - Η έννοια της οικογένειας

Ως οικογένεια ορίζεται :

- Τέως σύζυγοι (είτε συγκατοικούν είτε όχι)
- Στους τέως μόνιμους συντρόφους
- Στα μέρη συμφώνου συμβίωσης που έχει λυθεί
- Για την ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη (α. 6, ν. 3500/2006) και την ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας (ά. 9, ν. 3500/2006): κάθε πρόσωπο που εργάζεται σε φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας και που παρέχει τις υπηρεσίες του σε παιδιά π.χ. φροντιστής παιδιού σε στέγη παιδικής προστασίας

N. 3500/2006, όπως τροποποιήθηκε με N.4531/2018 - Η έννοια του ανήλικου

Ως ανήλικο τέκνο ορίζονται όλα τα τέκνα χωρίς οποιαδήποτε διάκριση:

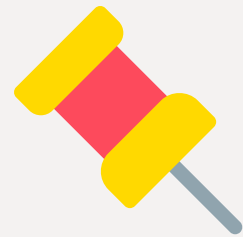
- όχι μόνο τα φυσικά, αλλά και τα υιοθετημένα
- τα ανήλικα τέκνα που συνοικούν με την οικογένεια, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη συγγενικού δεσμού με αυτήν
- τα τέκνα των μόνιμων συντρόφων του άνδρα ή της γυναίκας αντίστοιχα, κοινά ή μη, εφόσον συνοικούν

Αποσυνδέεται ή έννοια του ανηλικού από την ύπαρξη νομικού δεσμού με την οικογένεια

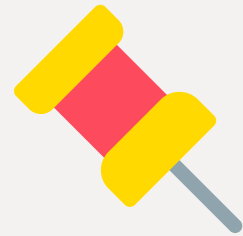
Η εν λόγω επιλογή του κοινού νομοθέτη συνάδει με την κατευθυντήρια αρχή της μη διάκρισης του άρθρου 2 της ΔΣΔΠ

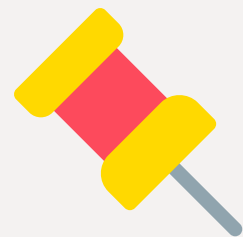
Να θυμάμαι ότι στον ν.3500/06:

Το παιδί προστατεύεται με ειδικές διατάξεις

Οι διατάξεις του νόμου του παρέχουν αυξημένη προστασία

Η οικογένεια έχει μεγάλο βεληνεκές, συνεπώς το παιδί προστατεύεται πιο αποτελεσματικά

Υποχρέωση Αναφοράς στο ν. 5090/2024 - τροποποίηση του ν.3500/06

Παιδαγωγός, εκπαιδευτικός, μέλος του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού ή του ειδικού βοηθητικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κοινωνικός λειτουργός, ψυχολόγος, επιμελήτης, προπονητής ή γιατρός που παρέχει τις υπηρεσίες του σε ανήλικο, ο οποίος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του πληροφορείται ή διαπιστώνει με οποιονδήποτε τρόπο, ότι έχει διαπραχθεί σε βάρος ανηλίκου έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας, **υποχρεούται να το αναφέρει αμελλητί στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.**

Υποχρέωση Αναφοράς στο ν. 5090/2024 - τροποποίηση του ν.3500/06

Τα πρόσωπα της παρ. 1, που προβαίνουν σε αναφορά εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας δεν εγκαλούνται, δεν ενάγονται, δεν διώκονται πειθαρχικά, δεν απολύονται, ούτε υφίστανται άλλου είδους κυρώσεις ή δυσμενή μεταχείριση, για το περιστατικό που ανέφεραν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, παρά μόνο εάν προέβησαν εν γνώσει τους σε αναληθή αναφορά.

Τα πρόσωπα της παρ. 1 καλούνται να εξετασθούν ως μάρτυρες κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο, μόνο αν το έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας δεν αποδεικνύεται με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο.

Υποχρέωση Αναφοράς στο ν. 5090/2024 - τροποποίηση του ν.3500/06

Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και για τα μέλη του προσωπικού και τους Προϊσταμένους των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.) του άρθρου 6 και της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 4547/2018 (Α' 102).

Επομένως στον νόμο για την ενδοοικογενειακή βία νομοθετείται πλέον η **υποχρέωση των επαγγελματιών** (εκπαιδευτικοί, ιατροί, κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι κ.ά.) να καταγγέλλουν περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, ενώ συγχρόνως τους παρέχεται προστασία από κακόβουλες μηνύσεις ή από δυσμενή μεταχείριση που μπορεί να υφίστανται λόγω καταγγελίας τους προς τις αρμόδιες αρχές. Η σημασία των επαγγελματιών διαφαίνεται και από το ότι θεσμοθετείται και η δυνατότητα κλήτευσης τους με την ιδιότητα του μάρτυρα σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας, σε περίπτωση που δεν αποδεικνύεται με άλλο τρόπο το περιεχόμενο της καταγγελίας.

Στρατηγικός Συνεργάτης

 Piraeus

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

“Αναγνωρίζω - Προστατεύω”

Πρόγραμμα νηπιαγωγών για την πρόληψη της παραμέλησης και
κακοποίησης του παιδιού

Φορέας Υλοποίησης

 Eliza